

Λκ 2,1-7

Προετοιμασία για τὰ Χριστούγεννα

Φαντασθείτε, παιδιά, ν' ἀκούγαμε κάποια στιγμή τή συγκλονιστική εἴδηση: Ὁ ἥλιος θὰ ἀγγίζει τή γῆ! Τί θὰ νιώθαμε; Ἐκπληξη καί ...τρόμο! Ἄν τήν ἀγγίζει, δέν θὰ καεῖ ἡ γῆ;

Κι ὅμως δέν κήκε ἡ γῆ! Καί τήν ἀγγιξε πραγματικά ὁ ἥλιος. Πότε; Τή νύχτα τῶν Χριστουγέννων. Τότε, ὄχι ὁ ἥλιος πού λάμπει στό οὐράνιο στερέωμα, ἀλλά ἕνας ἄλλος ἥλιος, ἀσύγκριτα λαμπρότερος, ἀγγιξε τή γῆ μας: ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, πού ὀνομάζεται **«ἥλιος τῆς δικαιοσύνης»**. Νά πῶς περιγράφει τόν ἐρχομό του στή γῆ ὁ ἅγιος Χρυσόστομος: «Σκέψου πόσο θαυμαστό εἶναι νά βλέπεις τόν ἥλιο νά κατεβαίνει ἀπό τόν οὐρανό, νά τρέχει πάνω στή γῆ καί νά σκορπᾷ σέ ὅλους ἀπό τόσο κοντά τίς ἀκτίνες του! Ἄν ὅλοι θὰ ἐκπλήσσονταν καί θὰ τρόμαζαν βλέποντας ἕνα τέτοιο φαινόμενο, σκέψου πόσο θαυμαστό εἶναι νά βλέπουμε τόν Ἥλιο τῆς δικαιοσύνης νά ζεῖ ἀνάμεσά μας καί νά γεμίζει τίς ψυχές μας μέ τό φῶς Του!» (ΕΠΕ 35,422).

Θά ἦταν ἀδύνατο, παιδιά, νά δοῦμε τόν Θεό στή θεϊκή του δόξα. Ἐμεῖς δέν ἀντέχουμε ν' ἀντικρίσουμε κατὰματα τόν ἥλιο ὅταν μεσουρανεῖ, πῶς ν' ἀντικρίσουμε τό πρόσωπο τοῦ Θεοῦ; Γι' αὐτό ὁ Θεός ἦλθε ἀνάμεσά μας πολύ ἀπλά: Ἔγινε ἄνθρωπος, ὁ θεάν-

ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός. Ἔτσι μπορούμε νά Τόν δοῦμε, νά Τόν ἀκούσουμε, νά Τόν πλησιάσουμε.

Σᾶς θυμίζω μιὰ χαριτωμένη σκηνή ἀπό τήν **Ἰλιάδα** τοῦ Ὀμήρου: Ὁ Ἔκτορας, ὁ ἔνδοξος πολεμιστής τῆς Τροίας, ντυμένος μέ τήν ἐπιβλητική πανοπλία του, μόλις κατέπαυσε ἡ μάχη, τρέχει στό παλάτι νά συναντήσῃ τά ἀγαπημένα του πρόσωπα, τή σύζυγό του καί τόν μικρό του γιό. Ὁ μικρός Ἀστυάνακτας, ὅπως τόν εἶδε ντυμένο μέ τή βαρειά πανοπλία, δέν τόν ἀναγνώρισε. Τρομαγμένος ξέσπασε σέ κλάματα μπροστά στόν ἄγνωστο πολεμιστή. Ὁ Ἔκτορας κατάλαβε. Βγάζει ἀμέσως τήν περικεφαλαία του καί τό παιδί ἀνοίγει τά δύο του χεράκια καί ρίχνεται στήν ἀγκαλιά του.

Θά μπορούσαμε νά ποῦμε, παιδιά, ὅτι κάτι τέτοιο ἔκανε ὁ Θεός γιά μᾶς. Ἐπειδή δέν θά ἄντεχαν τά φθαρτά μας μάτια νά δοῦν τό θεϊκό του πρόσωπο, «ἔβγαλε» - κάλυψε τή θεϊκή του δόξα καί ἤρθε ἀνάμεσά μας ὡς ἄνθρωπος, σάν ἕνας ἀπό μᾶς. Μᾶς φανέρωσε ἔτσι τό πρόσωπο τῆς ἀγάπης του, γιά νά μπορούμε νά Τόν αἰσθανόμαστε κοντά μας, **νά Τόν νιώθουμε πατέρα μας.**

Αὐτό τό συγκλονιστικό γεγονός, πού σημάδεψε τήν ἱστορία τῆς γῆς μας, θά γιορτάσουμε σέ λίγες μέρες. Τήν **ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ** γιορτάζουμε τά Χριστούγεννα, τόν ἐρχομό του ἀνάμεσά μας! Καί ἀξίζει -τώρα πού μεγαλώνετε- νά τό μελετήσουμε προσεκτικότερα.

Στά χρόνια πού αὐτοκράτορας στήν ἀπέραντη ρωμαϊκή αὐτοκρατορία ἦταν ὁ **Καίσαρας Ὀκταβιανός Αὐγούστος** (31 π.Χ. - 14 μ.Χ.), ἐκδίδεται διάταγμά του νά γίνῃ σέ ὅλη τήν ἐπικράτειά του **ἀπογραφή**. Στόχος τῆς ἀπογραφῆς ἦταν ἡ καταμέτρηση τοῦ πληθυσμοῦ γιά λόγους κυρίως φορολογικούς. Εἰδικά συνεργεῖα ἀνέλαβαν νά καταγράψουν τήν περιουσία καί τό ἐτήσιο εἰσόδημα τῶν ἀνθρώπων, γιά νά ὀρίσουν τί φόρους ὄφειλε νά πληρώνει ὁ καθένας.

Γιά τούς ὑπόδουλους λαούς ἡ ἀπογραφή αὐτή ἦταν πολύ ἐξευ-

τελιστική. Ἐκτός ἀπό τὰ σπίτια τους, τὰ χωράφια τους, τὰ ζῶα τους ἀπογράφονταν καί οἱ ἴδιοι σάν ἀντικείμενα πού ἀνήκαν στήν προσωπική περιουσία τοῦ αὐτοκράτορα! Στή συνέχεια, τούς ὑποχρέωνε νά ἐξαγοράσουν τόν ἑαυτό τους καί τὰ μέλη τῆς οἰκογένειάς τους, δίνοντας γιά κάθε ἄτομο (κεφαλή) τήν τιμὴ ἑνὸς δούλου, τόν λεγόμενο **κεφαλικὸ φόρο**, καί ἐπιπλέον νά δίνουν ἐνοίκιο γιά τὰ χωράφια καί τὰ ζῶα τους.

Ὅταν ὁ Χριστὸς γεννήθηκε, καταγράφηκε στους καταλόγους τῆς ἀπογραφῆς σάν ἕνας δούλος τοῦ αὐτοκράτορα Ὁκταβιανοῦ καί εἶχε τὴν ὑποχρέωση νά ἐξαγοράσει τόν ἑαυτό του πληρώνοντας κεφαλικὸ φόρο!

Γιὰ νά ἀπογραφοῦν οἱ Ἑβραῖοι ἔπρεπε νά πᾶνε **στόν τόπο ἀπὸ τὸν ὁποῖο καταγόταν ἡ φυλὴ τους**. Τὸ αὐτοκρατορικὸ διάταγμα ἦταν αὐστηρὸ καί κάθε καθυστέρηση ἢ ἀπουσία τιμωροῦνταν παραδειγματικά. Ὅλοι ἔφυγαν ἀπὸ τίς πόλεις ὅπου κατοικοῦσαν καί πῆγαν στόν τόπο τῆς καταγωγῆς τους. Ἔτσι καί ἡ παρθένος Μαρία μαζί μέ τόν Ἰωσήφ, τόν προστάτη της, ἀναγκάστηκαν νά κάνουν ἕνα πολὺ κοπιαστικὸ ταξίδι. Ἀπὸ τὴ **Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας** ὅπου κατοικοῦσαν πῆγαν στὴ **Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας**, ἀπ' ὅπου καταγόταν ἡ γενιά τους, **ἡ γενιά τοῦ Δαβίδ**.

Ἐφθασαν ταλαιπωρημένοι καί κατάκοποι. Στὴ μικρὴ Βηθλεέμ εἶχε μαζευτεῖ πολὺς κόσμος. Οἱ δρόμοι ἦταν γεμάτοι ἀνθρώπους. **Τὰ πανδοχεῖα τότε δέν εἶχαν δωμάτια** οὔτε κρεβάτια οὔτε κἂν στρώματα. Συνωσιζόνταν ὅλοι σέ μεγάλους χώρους. Γιὰ νά κοιμηθοῦν ζάπλωναν κατὰ γῆς. Πῶς, λοιπόν, νά βρεθεῖ ἕνας ἡσυχος καί ἀπομονωμένος τόπος γιά τὴν Παναγία μας, πού ἦταν ἐτοιμόγεννη καί περίμενε ἀπὸ ὥρα σέ ὥρα νά γεννήσει; **«Οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι»**, διαβάζουμε στό Εὐαγγέλιο (Λκ 2,7). Στὸ πανδοχεῖο δέν ὑπῆρχε τόπος κατάλληλος γιά τὸν τοκετό.

Ὅλα τὰ πανδοχεῖα τότε εἶχαν κοντά τους ἕναν στάβλο γιά τὰ ζῶα, πού ἦταν τὰ μεταφορικά μέσα τῆς ἐποχῆς· ὅπως σήμερα κάθε

ξενοδοχείο διαθέτει χώρο στάθμευσης για τὰ ὀχήματα (πάρκινγκ). Σ' ἓναν στάβλο, λοιπόν, κατέφυγε ἡ παρθένος Μαρία καί κεῖ γέννησε τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό· μέσα σ' ἓναν βρόμικο στάβλο. Στό μόνο καθαρό μέρος πού ὑπῆρχε, στή **φάτνη** ὅπου ἔβαζαν τήν τροφή τῶν ζῶων, ἡ παναγία Μητέρα ἔβαλε νά πλαγιαίσει τό νεογέννητο Βρέφος.

Ὁ Δημιουργός τοῦ κόσμου, πού στά χέρια του κρατᾷ τὰ ἄστρα καί τούς γαλαξίες, γεννήθηκε σέ ἓναν φτωχικό στάβλο καί πέρασε τό πρώτο βράδυ τῆς ἐπίγειας ζωῆς του στή φάτνη τῶν ζῶων!

Σκεφτήκατε ποτέ, παιδιά, πόσες **ταπεινώσεις** ὑπέμεινε ὁ Θεός ὅταν ἦλθε στή γῆ μας γιά νά μᾶς δείξει πόσο πολύ μᾶς ἀγαπάει;

❖ Ὁ μέγας Θεός γίνεται **μικρό βρέφος!**

❖ Ὁ βασιλιάς τῶν οὐρανῶν καταγράφεται σάν **δοῦλος τοῦ αὐτοκράτορα!**

❖ Ὁ δημιουργός τοῦ κόσμου **γεννιέται σ' ἓναν στάβλο!**

Ἄν ἐρχόταν στίς μέρες μας νά γεννηθεῖ ὁ Χριστός, θά Τόν ὑποδεχόμασταν ἄραγε πιό φιλόξενα; Ἔχουμε σήμερα τόπο στήν κωνία μας, στίς πόλεις καί στά σπίτια μας, στήν καρδιά μας γιά τόν Χριστό;

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι συνήθως **ἐτοιμάζουμε τό σπίτι μας** γιά τὰ Χριστούγεννα: τό καθαρίζουμε καί τό στολίζουμε. Δέν φροντίζουμε ὅμως πάντα νά ἐτοιμάσουμε τήν καρδιά μας.

Πῶς θά μπορούσαμε νά ἐτοιμάσουμε τήν καρδιά μας γιά νά ὑποδεχθεῖ τόν μέγας Ἐπισκέπτη ;

α) Νά τήν καθαρίσουμε.

Πῶς; Μέ τή μετάνοια καί τήν **Ἐξομολόγησι**¹.

Κάποτε, διηγεῖται ὁ **ἅγιος Ἰερώνυμος**, νύχτα Χριστουγέννων βρισκόταν στό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ καί προσευχόταν.

- Τί νά Σοῦ προσφέρω, Κύριε, στή γέννησή σου, τί δῶρο νά χαρίσω στήν ἀγάπη σου; Τί θά ἤθελες ἀπό μένα;

Ἄκουσε τότε τή φωνή τοῦ Κυρίου νά τοῦ ἀπαντᾷ:

- Τίς ἁμαρτίες σου, Ἰερώνυμε, τίς ἁμαρτίες σου θέλω νά μοῦ χαρίσεις, γιά νά τίς συγχωρήσω.

Νά ποιό εἶναι τό δῶρο πού περιμένει κι ἀπό μᾶς, παιδιά, ὁ Χριστός κάθε χρόνο τά Χριστούγεννα: τίς ἁμαρτίες μας. Περιμένει νά τίς ἐξομολογηθοῦμε ὅλες μέ εἰλικρίνεια, γιά νά τίς συγχωρήσει. Ἔτσι, μέ τό ἱερό Μυστήριο τῆς Ἐξομολόγησης, ἡ καρδιά μας γίνεται μιὰ πεντακάθαρη φάτνη γιά τόν Χριστό!

β) Νά τή στολίσουμε.

Πῶς; Μέ **πράξεις ἀγάπης**². Εἶναι τά ὠραιότερα στολίδια τῆς καρδιάς.

Ἐχετε ἀκούσει τή χριστουγεννιάτικη ἱστορία μέ τόν **μπαρπα-Πανώφ**; Εἶχε μιὰ μεγάλη ἐπιθυμία: νά φιλοξενήσει τόν Χριστό. Καί ὁ Χριστός τοῦ τό ὑποσχέθηκε, ὅτι τή μέρα τῶν Χριστουγέννων θά τόν ἐπισκεφεῖ! Ὅμως, ἀντί γιά τόν Χριστό, ἄλλοι πέρασαν ἀπό τό σπίτι του, πονεμένοι καί μοναχικοί ἄνθρωποι. Ὅλους τούς περιποιήθηκε, μέ ἀγάπη τούς φιλοξένησε. Τούς ἔδωσε καί δῶρα. Ἀλλά τό βράδυ μέ δάκρυα στά μάτια εἶπε στόν Χριστό τό παράπονό του, πού δέν τόν ἐπισκέφθηκε... Τότε ἔλαβε τήν ἀπάντηση: «Ἦρθα μπαρπα-Πανώφ. Σ' εὐχαριστῶ πού μέ φιλοξένησες! Σ' εὐχαριστῶ γιά τά δῶρα πού μοῦ χάρισες!». Τόν ἄκουγε μέ ἀπορία ὁ καλοκάγαθος γέροντας. Καί ὁ Χριστός τοῦ ἐξήγησε: «Ὅ,τι ἔκανες σέ ὅλους αὐτούς πού ἦρθαν σήμερα στό σπίτι σου εἶναι σάν νά τό ἔκανες σέ μένα».

Ἔτσι μπορούμε, παιδιά, νά στολίσουμε τήν καρδιά μας γιά τά Χριστούγεννα: νά σκορποῦμε στους ἀνθρώπους γύρω μας τήν ἀγάπη!

Μέ τήν Ἐξομολόγηση καί τά ἔργα τῆς ἀγάπης κάνουμε τήν καλύτερη ἐτοιμασία γιά τή μεγάλη γιορτή πού περιμένουμε. Κι ὅταν,

τό πρωί τῶν Χριστουγέννων, στή χριστουγεννιάτικη Θεία Λειτουργία πλησιάσουμε τό ἅγιο Δισκοπότηρο καί κοινωνήσουμε, τότε πραγματικά ὁ Χριστός ἔρχεται νά γεννηθεῖ μέσα μας! Τότε -καί μόνο τότε- γιορτάζουμε, παιδιά, ἀληθινά Χριστούγεννα· γιορτάζουμε μέσα μας τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ!

(Προτεινόμενη θεατρική παράσταση: «Μιά ξεχωριστή μέρα τῆς γιαγιᾶς Ραῖσα» ἀπό τά «Θεατρικά Μηνύματα», ἔκδ. Χριστιανική Ἑλπίς 2001, σ. 11-34, βλ. CD μέ ὑλικό).

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Εἰκόνα τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως.
2. Παρουσίαση τοῦ θέματος μέ προβολή.
3. Ἀπολυτίκιο σέ ἀρχεῖο κειμένου.
4. Τραγούδια σέ ἀρχεῖα κειμένου καί ἤχου.
5. Θεατρικό ἔργο.
6. Παιχνίδι.
7. Κατασκευή.

Ὑποσημειώσεις

1. Στό θέμα αὐτό μπορεῖ νά ἐπιμείνει ὁ Κατηχητής ἀνάλογα μέ τίς ἀνάγκες τῶν παιδιῶν.

2. Πρὶν τά Χριστούγεννα θά ἦταν καλό νά πραγματοποιηθεῖ μιὰ ἐξόρμηση (π.χ. σέ νοσοκομεῖο, γηροκομεῖο) ἢ ὅποιαδήποτε ἄλλη συλλογική προσφορά ἀγάπης (π.χ. ἐνίσχυση τοῦ συσσιτίου τῆς ἐνορίας ἢ δέμα σέ κάποια οἰκογένεια).